

Пермінова С. О.
канд. пед. наук, доц.,
доцент кафедри менеджменту підприємств
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського», м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0001-6641-8432

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ В ЕКОСИСТЕМАХ СТАРТАПІВ: МІЖНАРОДНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

На сучасному етапі розвитку глобальних стартап-екосистем ключовими інституційно-технологічними елементами виступають цифрові платформи, створюючи умови для формування інноваційної інфраструктури, забезпечуючи передачу знань, мережеву взаємодію для фінансування, прискорюючи тим самим життєвий цикл розробки та масштабування стартап-підприємництва.

Одним із найвідоміших світових акселераторів є Y Combinator, який фінансово підтримує стартап-проекти на ранніх стадіях розвитку, забезпечує менторство, навчання та доступ до глобальної венчурної інвестиційної мережі через платформні екосистеми. Важливу роль відіграє також глобальна платформа рейтингу стартап-екосистем StartupBlink, яка за допомогою data-driven платформи надає доступ до баз даних стартапів, акселераторів, інвесторів та інноваційних хабів. Платформний маркетплейс венчурного капіталу AngelList забезпечує співпрацю стартапів із бізнес-янглоами та венчурними фондами, формуючи інвестиційну інфраструктуру та платформні фінансові ринки. Crunchbase являється глобальною базою даних, що використовується для вивчення інноваційних ринків, забезпечуючи інформаційну прозорість та аналітику венчурних угод. Найбільшою платформою для спільних розробок програмного забезпечення та open-source проєктів є GitHub, яка формує глобальну систему відкритих інновацій, що прискорює розвиток технологічних стартапів [1].

Ключову роль у формуванні стартап-екосистем відіграють національні та регіональні цифрові платформи ЄС, США, Азійських країн, забезпечуючи інвестиційну та інституційну підтримку, інтеграцію стартапів у глобальні інноваційні мережі та формуючи технологічну інфраструктуру. Найбільша рамкова програма Європи Horizon Europe фінансово підтримує дослідження та інновації через гранти, акселераційні програми та венчурні інструменти, формуючи транснаціональні інноваційні платформи для співпраці. Європейська інституційна платформа EIT Digital стимулює розвиток цифрової економіки через поєднання освіти, наукових досліджень, бізнесу та стартап-екосистем, підтримуючи стартапи фінансово, допомагаючи у масштабуванні, налагоджуючи тісну співпрацю з університетами, дослідницькими центрами, компаніями та об'єднуючи їх у цифрові інноваційні кластери.

Національні інноваційні платформи США, зокрема: NSF, SBIR/STTR, DARPA, SBA утворюють децентралізовану систему, яка поєднує державні, університетські та приватні інноваційні структури, що забезпечує розвиток стартапів за рахунок гратного фінансування, підтримки deep-tech інновацій та формування університетських стартап-екосистем.

Азійські цифрові платформи Китаю, Південної Кореї, Японії, Сінгапуру спрямовані на активну підтримку стартапів, інтегруючи фінансування, цифрові інноваційні хаби, створюючи технологічні кластери (Startup SG, TIPS Korea, Zhongguancun, J-Startup) та започатковуючи державні акселераційні платформи.

Для України цифрові платформи також є ключовим інструментом для розвитку стартап-екосистем, оскільки забезпечують інтеграцію зацікавлених суб'єктів, надають доступ до ресурсів, інвестицій та технологічної підтримки. Запроваджено спеціальний податковий режим для ІТ-компаній під назвою «Дія Сіті», який представляє собою віртуальний технологічний парк, що створює для технологічних компаній, R&D - центрів, компаній у сфері AI, блокчейн, кібербезпека особливі умови ведення бізнесу для стимулювання венчурних інвестицій та захисту інтелектуальної власності.

Український стартап-фонд представляє собою державну фінансову платформу, яка підтримує інноваційні проєкти на ранніх стадіях у вигляді грантів, початкового фінансування, акселераційних програм, стимулюючи тим самим розвиток технологічних стартапів та їх інтеграцію у глобальний ринок.

Розвиток регіональних цифрових платформ та інноваційних кластерів на кшталт Львівського, Харківського ІТ-кластерів, Київського Tech Hub забезпечують співпрацю стартапів, наукових і освітніх установ та корпорацій, що формує багаторівневу інноваційну інфраструктуру стартап-екосистем, яка зменшує інституційні бар'єри для розвитку, визначає рівень її цифрової зрілості та глобальну конкурентоспроможність.

Список використаних джерел

1. Block J.H. & Colombo M.G. & Cumming D. J. & Vismara S. (2018) New players in entrepreneurial finance and why they are there. DOI 10.1007/s11187-016-9826-6